

48:011, REKKAMIEHENTIEN KORTTELIT 18 JA 21 -ASEMAKAAVAN MUUTOS

Kooste luonnosvaiheen palautteesta (lausunnot) sekä vastineet niihin

Asemakaavan muutosluonnos oli nähtävillä 20.12.2024–31.1.2025 välisen ajan. Kaavaluonnoksesta annettiin nähtävilläolon aikana kaksi lausuntoa. Kaavaluonnoksesta ei jätetty mielipiteitä.

Lausunnon antoivat Tukes ja Keski-Suomen Liitto.

Alla on tiivistetty kooste lausunnoista sekä kaavoittajan antamat vastineet niihin. Alkuperäiset lyhentämättömät lausunnot ovat mukana kaavaan liittyvässä päätöksenteossa ja nähtävillä asemakaavoituksessa.

LAUSUNNOT

Tukes, lyhennetty

Käytössämme olevien tietojen perusteella kaavoitettavalle alueelle suunniteltujen toimintojen mahdollisten onnettomuuksien vakavaa vaaraa aiheuttavat vaikutusalueet eivät todennäköisesti ulotu lähimpien asuinrakennusten alueelle. Näkemyksemme mukaan kaavamuutokselle ei ole estettä käytössä olevien tietojen perusteella. Sijoittumisen edellytykset arvioidaan Tukesin kemikaaliturvallisuusluvan käsittelyvaiheessa onnettomuuksien vaikutusten perusteella. Kaavaselostuksessa mainitaan, että rakennusten katoille ja julkisivuihin sekä piha-alueille saa asentaa aurinkoenergian hyödyntämiseen tarkoitettuja laitteita ja varusteita, sekä kaikkiin rakennuksiin ja rakennelmiin saa rakentaa viherkattoja. Tämä ei kuitenkaan ole mahdollista rakennuksissa tai rakennelmissa, joissa kyseiset laitteet tai viherkatot saattaisivat toimia palokuormana tai muilla tavoin edistää kemikaalionnettomuuden syntymistä tai estää sen torjuntaa.

Suuronnettomuusvaaraa aiheuttavat laitokset tulee sijoittaa riittävän etäälle asuinalueista, yleisten toimintojen alueista ja luonnon kannalta herkistä alueista. Haitallisia terveysvaikutuksia tai onnettomuusriskejä aiheuttavien toimintojen ja vaikutuksille herkkien toimintojen välille on jätettävä riittävän suuri etäisyys tai riskit tulee hallita muulla tavoin. SER- hankkeesta viranomaisneuvotteluissa annettujen tietojen perusteella alueelle sijoitettavassa toiminnassa tulitisiin käyttämään todennäköisesti kemikaaliturvallisuuslupaa edellyttävä määrä vaarallisia kemikaaleja. Toiminta tulisi olemaan luonteeltaan sen kaltaista, että prosesseissa syntyy terveydelle vaarallisia kaasumaisia yhdisteitä, esim. typen oksideja. Päästöjen mahdollisuutta prosessin ulkopuolelle ei voida täysin poissulkea, minkä vuoksi tulevalle toiminnalle on kemikaaliturvallisuuslupavaiheessa laadittava leviämismallinnus ja seurausanalyysi. Saatavien tulosten perusteella ratkaistaan, voiko toiminta sijoittua suunniteltuun paikkaan sekä minkälaisia suojausratkaisuja on mahdollisesti käytettävä työntekijöiden, muiden alueen toimijoiden ja ympäröivän asutuksen suojelemiseksi. Kyseessä olevasta laitoksesta ei ole vielä esitetty tarkkoja onnettomuusmallinnuksia, mutta perustuen vastaavista kohteista tehtyihin onnettomuuksien vaikutusten arviointeihin ja tapahtuneisiin onnettomuuksiin vastaavien kemikaalien käsitelyssä, ei laajoja vaikutuksia todennäköisesti ole.

Käytössämme olevien tietojen perusteella kaavoitettavalle alueelle suunniteltujen toimintojen mahdollisten onnettomuuksien vakavaa vaaraa aiheuttavat vaikutusalueet eivät todennäköisesti ulotu lähimpien asuinrakennusten alueelle. Näkemyksemme mukaan kaavamuutokselle ei ole estettä käytössä olevien tietojen perusteella. Sijoittumisen edellytykset arvioidaan Tukesin kemikaaliturvallisuusluvan käsittelyvaiheessa onnettomuuksien vaikutusten perusteella. Toistamme huomiomme, joka annettiin samalla alueella aiemmin tehtyyn Rekkamiehentie 24-26- asemakaavamuutokseen: Kaavaselostuksessa mainitaan rakennusten katoille ja julkisivuihin sekä piha-alueille saa asentaa aurinkoenergian hyödyntämiseen tarkoitettuja laitteita ja varusteita sekä että kaikkiin rakennuksiin ja rakennelmiin saa rakentaa viherkattoja. Tämä ei kuitenkaan ole mahdollista rakennuksissa tai rakennelmissa, joissa kyseiset laitteet tai viherkatot saattaisivat toimia palokuormana tai muilla tavoin edistää kemikaalionnettomuuden syntymistä tai estää sen torjuntaa.

Kaavoittajan vastine: Kaavamuutos mahdollistaa aurinkoenergian hyödyntämiseen liittyvien laitteiden ja varusteiden sijoittamisen sekä viherkattojen rakentamisen, mutta ei velvoita niiden

toteuttamista. Kyseiset kaavamääräykset on tarkennettu asemakaavaehdotukseen siten, että ne sallitaan palo- ja pelastusturvallisuus huomioon ottaen. Myös kaavaselistusta päivitetään näiltä osin.

Saadussa lausunnossa mainitusta tulevan toiminnan kemikaaliturvallisuuslupavaiheessa laadittavasta leviämismallinnuksesta ja seurausanalyysistä on informoitu korttelin 18 hanketoimijaa.

Keski-Suomen Liitto, lyhennetty

Keski-Suomen maakuntakaavassa kaavamuutosalue on monipuolista työpaikka-alueita. Lisäksi alueelle ulottuu Tikkakosken varalaskupaikan suojavaikkyys-merkintä, jonka suunnittelumääräysten mukaan ”lentoliikennettä palvelevien varalaskupaikkojen ja nousuteiden suojavaikkyysalueelle ei tule osoittaa asumista tai muita meluherkkiä toimintoja. Alueen maankäytön suunnittelussa on varauduttava kattavan rinnakaistiestön toteuttamiseen. Alueelle sijoittuvista rakennushankkeista on pyydettävä puolustusvoimien lausunto. Lisäksi lentoesteen muodostavista mastoista ja rakenteista on pyydettävä puolustusvoimien lausunto sekä ilmailulain 1194/2009 165 § mukainen lausunto Trafilta.” Maakuntakaavassa on osoitettu merkinnällä t/kem ne alueet tai kohteet, jolla on/jolle saa sijoittaa merkittävän, vaarallisia kemikaaleja valmistavan tai varastoivan laitoksen, ja suunnittelumääräyksessä on mainittu merkintään liittyvä konsultointivaikkyysalue. Maakuntakaavassa ei ole t/kem-merkintää nyt vireillä olevan kaavamuutoksen kohdalla. Lähin maakuntakaavan t/kem-merkintä on saman monipuolisen työpaikka-alueen eteläosassa: Valio Oy, Jyväskylän meijeri, jonka konsultointivaikkyysalue on 0,5 km. Maakuntakaavassa on myös koko maakuntaa koskeva Erityistoimintomääräys, jonka mukaan vaarallisia kemikaaleja käyttävää tai varastoivaa laitosta ympäröivän konsultointivaikkyysalueen yksityiskohtaiseen suunnitteluun on kiinnitettävä erityistä huomiota. Suunniteltaessa riskille alttiiden toimintojen, kuten asuinalueiden, vilkkaiden liikenneväylien, yleisölle tarkoitettujen kokoontumistilojen ja sairaaloiden sijoittumisesta vaikkyysalueen sisälle, on kaavaa laadittaessa pyydettävä kunnan palo- ja pelastusviranomaisen ja tarvittaessa TUKES:n lausunto.

Asemakaavan muutos tukee kiertotalouden ja huoltovarmuuden tavoitteiden sekä vihreän siirtymän toteutumista. Kuten asemakaavamuutoksen luonnoksen selostuksessa todetaan, T/kem- ja T/kem-1-käyttötarkoituksella mahdollistettavien toimintojen sijoittumista alueelle tukee mm. se, että lähiympäristö on pääosin teollisuusaluetta ja on myös voimassa olevissa asema-, yleis- ja maakuntakaavoissa osoitettu pääosin teollisuuslaitosten alueeksi. Kaavamuutoksen tavoitteena on ns. Seveso III-direktiivin tarkoittaman toiminnan sijoittuminen, jolloin kaavamuutoksessa tulee huomioida mm. Ympäristöministeriön ohjekirje 22.6.2015 *Kemikaaleja käsitteleviä ja varastoitavia tuotantolaitoksia ja onnettomuusvaaran huomioonottamista kaavoituksessa*.

Kaavoittajan vastine:

Kaavamuutoksen laadinnassa on huomioitu mm. Ympäristöministeriön ohjekirje 22.6.2015 kemikaaleja käsittelevät ja varastoitavat tuotantolaitokset – onnettomuusvaaran huomioon ottaminen kaavoituksessa- sisältö. SER-hankkeen sijoittumisen edellytyksistä sekä reunaehdoista on käyty keskusteluita ja neuvotteluita eri viranomaisyhteistyökumppaneiden (mm. Turvallisuus- ja kemikaalilaitos, Keski-Suomen ELY-keskus ja Keski-Suomen pelastuslaitos) kanssa kaavamuutoksen aloitusvaiheessa ja luonnosvaiheen valmisteluvaiheessa.

Asemakaavamuutoksen luonnosvaiheen yhteydessä on pyydetty lausunnot tarvittavilta viranomaistoilta. Luonnosvaiheen nähtävilläolon aikana saatiin lausunto Tukesilta. Kaavamuutoksen ehdotusvaiheessa tullaan pyytämään uudelleen lausunnot tarvittavilta viranomaisilta.

Kaavamuutoksen yhteydessä on pyritty vähentämään ja ennaltaehkäisemään mahdollisia negatiivisia vaikutuksia ympäristöön muun muassa korttelialueita koskevalla hulevesi- ja

sammutusjätevesien kaavamääräyksillä. Lisäksi kaavaehdotukseen on lisätty yleismääräys, jonka mukaan suunnittelussa ja toteutuksessa tulee huomioida valtioneuvoston asettamat melun ohjearvot.

Kaavamuutoksen jälkeen korttelialueelle sijoittuvan toiminnan on haettava tarvittaessa mm. ympäristölupa, jos on vaarana, että toiminta pilaa ympäristöä. Lisäksi korttelialueille suunnitteilla olevasta toiminnasta on tarpeen mukaan tehtävä hankekohtainen, erillinen ympäristövaikutusten arviointimenettely (YVA-menettely), jossa selvitetään toiminnan ympäristövaikutukset riittävällä tarkkuudella.

Kaavamuutoksen aloitusvaiheessa SER-hanke ryhtyi laatimaan ELY-keskukselle tarveharkintapyyntöä ympäristövaikutusten arviointimenettelyn prosessin tarpeellisuudesta. Kortteliin 18 suunnitteilla olevan SER-hankkeen osalta vaaditaan lupavaiheessa Tukesin kemikaaliturvallisuuslupa ja Aluehallintoviraston ympäristölupa, joissa arvioidaan hankkeen toiminnan ja sijoittumisen edellytykset.

Kaavaselostusta on täydennetty vaikutusten arvioinnin osalta kohtaan 5.5.1 Kaavan vaikutukset.